

בע"ה כ"ה בכסלו תשפ"א

11/12/2020

גליון מס' 3175

פרשת וישב – שבת חנוכה

"...וַיִּשְׂאוּ עֵינֵיהֶם וַיֵּרְאוּ
וְהָיָה אַרְחַת יִשְׁמַעֲאֵלִים בָּאָה מִגִּלְעָד
וּגְמִלֵיהֶם נִשְׂאִים נִכְאֶת וְצָרִי וְלֹט
הוֹלְכִים לְהוֹרִיד מִצְרָיִמָּה"
(בראשית ל"ז כ"ה)

יוסף וכתנת הפסים המשגעת

טים רייס, אנדרו לוי וובר
תרגום: אהוד מנור

עוצם עיני, סוגר כל פתח
לראות לבטח למה ולאן
ממרחקים קולי בוקע
אך עולם שופע לחלום מוכן

כתנת לי, צבעים לה אלק
צבעים כאלה לא נראו עד כאן
ובמרחק עולה השמש
אך עולם של אמש לחלום מוכן..

שבת מברכים – ראש חודש טבת יהיה ביום רביעי. המולד יהיה בליל שלישי שעה 4.00 עם 51 דקות ו 2 חלקים. אין אומרים אב הרחמים.

(לוח א"י הרב טוהצניסהל)

שבת פרשת וישב		ימי החול	
הדלקת נרות	16:18	זמן תפילין / טלית	05:40←05:37
מנחה	14:00	שחרית א'	06:00
		שחרית ב' (בביה"כ)	06:45
		שחרית ג' (בביה"כ)	08:00
שחרית א'	06:45	סוף זמן ק"ש	09:06←09:03
שחרית ב'	08:30	מנחה א' (בחד"א)	13:00
מנחה	12:30, 13:30	מנחה וערבית	16:25
		שקיעה	16:40←16:38
צאת השבת	17:15	ערבית	20:10

אחות תורנית (נייד- 0523934505, קווי מקוצר-8080): הילרי יום טוב

שבת
שלוש

חודש טבת

"אלה אזכרה.."

(תשמ"ו)	ה' בטבת - יום פטירתו של יהודה אלפרשטיין ז"ל (אביה של ריבה זהר)
(תשס"ג)	ו' בטבת - יום פטירתה של חברתנו שרה לוי ז"ל
(תשס"ו)	ח' בטבת - יום פטירתו של חברנו מיכה רוזנטלר ז"ל
(תשס"ז)	ט' בטבת - יום פטירתו של חברנו שמעון אש ז"ל
(תשע"ג)	י"ג בטבת - יום פטירתו של חברנו אבשלום זיוון ז"ל
(תש"ע)	י"ז בטבת - יום פטירתו של חברנו מרדכי תמיר ז"ל
(תשע"ג)	י"ז בטבת - יום פטירתו של חברנו שלמה פריימן (פיפקה) ז"ל
(תש"מ)	י"ח בטבת- יום פטירתה של חברתנו רות שלמון ז"ל
(תש"ף)	כ"ב בטבת - יום השנה לפטירתו של חברנו חנן פינקלשטיין ז"ל
(תשע"ב)	כ"ג בטבת - יום פטירתו של חברנו יהודה רוזמן ז"ל
(תשס"ח)	כ"ה בטבת- יום פטירתו של בנו איציק אפלבוים ז"ל
(תשכ"ט)	כ"ו בטבת- יום פטירתו של בנו חיים דן ז"ל (בנם של דליה ויצחק דן)
(תשס"ד)	כ"ז בטבת - יום פטירתו של חברנו רפאל (רלי) סימון ז"ל
(תשע"ג)	כ"ז בטבת- יום פטירתו של שמחה לוי ז"ל

משתתפים בצערה של זהבה ברט-ישראלי

על פטירת אמה נחמה ישראלי ז"ל

אשר שכלה את שני בניה במלחמת יום הכיפורים

קיבוץ סעד

אל צמק דותן, מלחמת העולם השנייה והרכבת האנדרטות

פרשת "וישב" פותחת בסיפור חייו של יוסף הנער מגיל 17 ועד גיל 28. המפגש הגורלי בין יוסף לאחיו, בו הוא הושלך לבור ולבסוף נמכר כעבד, נערך ב"עמק דותן" (ל"ז - ל"ח) הנמצא בצפון מערב השומרון קרוב לעיר ג'נין.

"עמק דותן" היה אחד מסעיפיה של "דרך הים" שחיברה בין מסופוטמיה ומצרים. שיירת הישמעאלים שהגיעה מהגלעד (עבר הירדן המזרחי) עברה ב"עמק דותן" הנמצא על אחד מצירי הרוחב בו הלכו השיירות ממזרח למערב. לאחר מכירת יוסף, השיירה המשיכה ב"דרך הים" לאורך שפלת החוף ומשם ירדה מצרימה.

במלחמת העולם השנייה, המופתי של ירושלים חאגי' אמין אל חוסייני (הידוע לשמצה) חבר לצורר הנאצי והם תכננו להקים ב"עמק דותן" מחנה השמדה ומשרפות להשמדת היהודים בארץ ישראל, לאחר כיבוש הארץ על ידי

הנאצים. תבוסת גנרל רומל ע"י פילדמרשל מונטגומרי – בקרב 'אל עלמיין' (נובמבר-1942) שם קץ למזימה של המופתי שלא יצאה לפועל.

כ'פטריוט מקומי' ארחיב את תיאור המצב באותה תקופה, מההיבט הגיאוגרפי-הסטורי. בעקבות התקדמות הצבא הגרמני בצפון אפריקה לכיוון מצרים, הצבא הבריטי נערך לסכנת הפלישה והאריך את קו "הרכבת המנדטורית" מחיפה ועד לקהיר כך שיוכל להעביר מנמל חיפה דרומה, כוחות וציוד צבאי. במקביל, ביצעו הבריטים פרויקט הנדסי מורכב במטרה להאריך את קו הפעילות גם צפונה. בפרויקט זה נחפרה מנהרה מתחת לרכס 'ראש הנקרה' בה נסללה מסילה שהגדילה את טווח הנסיעה ברכבת מחיפה צפונה עד לביירות שנכבשה שנה קודם לכן. קו זה נחנך באוגוסט 1942 ובדצמבר הושלם הקו צפונה יותר עד לטריפולי.

בברכת: חג חנוכה שמח, הרבה אור ועוד הרבה בריאות.

מנחם קימלמן – קיבוץ ראש הנקרה

פרשת ו'שג – ח'דות א' ב'

פרשת השבוע מתחילה את סיפורי יוסף ואחיו, בני יעקב. בעקבות כתונת הפסים שמעניק יעקב ליוסף והחלומות שהוא חולם, שונאים האחים את יוסף, ואפילו כמעט הורגים אותו. ראובן ממליץ להשליכו אל הבור, ובהמשך מוביל יהודה את מכירתו של יוסף לשיירה שיורדת למצרים. עם הגעתו למצרים נמכר יוסף לעבד לפוטיפר שר הטבחים. בגלל אשתו של פוטיפר מושלך יוסף לבית הסוהר, שם הוא פוגש שני שרי פרעה שיושבים בכלא. יוסף פותר להם את חלומותיהם ועדיין נשאר בבית האסורים...

הרב ארי'

א – נצבת במרכז החלום הראשון של יוסף	ל – שאלת אתגר : איפה נמצא אחיינו של אברהם בפרשת השבוע?
ב – שם פתר יוסף חלומות של אחרים	מ – השר שיוסף פתר את חלומו לטובה
ג – על מי נאמר: "וְהוּא כְּפָרַחַת עֲלֵתָהּ נָצָה הַבָּשִׁילוֹ אֲשֶׁכְּלֵתֶיהָ עֲנָבִים"	נ – חלק ממשא השיירה שהורידה את יוסף למצרים
ד – המקום בו הושלך יוסף לבור ע"י אחיו	ס – נמצאים על ראשו של שר האופים בחלומו
ה – השלימו: "וַיְהִי בַיּוֹם _____ יוֹם הַלְדָתָאֶת פְּרָעָה"	ע – הבן הבכור של יהודה
ו – המילה האחרונה בפרשה	פ – סריס פרעה, שר הטבחים
ז – אחד מהתאומים שנולדו בפרשה	צ – כיום משמש כפריט לבוש חורפי
ח – מילה משותפת ל: אלומים, שמש, ירח וכוכבים	ק – השלימו: "וַיְהִי _____ אֶלְמָתִי וְגַם נָצָחָה"
ט – השלימו: "טָרַף _____ יוֹסֵף"	ר – הציל את יוסף מיד האחים
י – להם נמכר יוסף	ש – לשם הלכו אחי יוסף לרעות צאן אביהם
כ – נתפרה במיוחד עבור יוסף	ת – כלתו של יהודה (כמה כאלה אתם מכירים בסעד?)

מלחמת היוונים בעם ישראל

"כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרבים אליו כה' אלקינו בכל קראנו אליו" (דברים ד', ז').

בידוע "שעשיו שונא ליעקב" (רש"י בראשית ל"ג, ד'), ושעם קבלת התורה ירדה שנאת ישראל לכל האומות (שבת פט.). אומות רבות ניסו בדרכן שלהן להשמיד את עם ישראל. היו שניסו ע"י השמדה פיזית, כמו הבבלים והרומאים, והיו שניסו להשמידו כמו היוונים ע"י השכחת התורה והקודש. הם לא גזרו על אבותינו מיתה ורצח, אלא אסרו את הדברים המבדילים בינינו לבין אומות העולם – שבת, חודש ומילה.

בנוסף לאיסורים אלו הם אסרו גם את לימוד התורה וניסו להחדיר את התרבות החיצונית והנלוזה שלהם למחנה ישראל. היוונים ידעו שע"י השתכחות התורה מישראל נאבד את ייחודיותו ונשתכח בנבכי ההיסטוריה, ככל העמים.

במלחמה על התרבות צריך להילחם בעזרת הרוח. מובן שאין הכוונה שהאויב ימות מזה שנתחזק בקיום מצוות, אלא הכוונה שהחשמונאים יצאו למלחמה ומסירות נפש על קיום התורה – שהרי לא הייתה גזירת מוות ובכל זאת יצאו להילחם כמו שב"על הניסים" אנחנו מציינים את נס ניצחון המלחמה ולא את נס פח השמן.

על דרך זה ניתן לפרש את הפסוק: "כל כלי יוצר עליך לא יצלח וכל לשון תקום אתך למשפט תרשיעי זאת נחלת עבדי ה' וצדקתם מאתי נאם ה' (ישעיה נ"ד, י"ז).

"כל כלי יוצר עליך לא יצלח.." – הם אלו המנסים להשמידו ע"י הרג ורצח.

"..וכל לשון תקום אתך למשפט תרשיעי.." – הם אלו המנסים להשמידו ע"י תרבותם ומחשבותיהם הנפסדות.

"..זאת נחלת עבדי ה' וצדקתם מאתי נאם ה' – מי ש"ה' נחלתו", ה' שומר עליו שיצטדק בדין.

וכן בימינו אנו רואים את שני סוגי האויבים: מצד אחד יש אלו המנסים להשמידו פיזית ו"לזרוק אותו לים" ומצד שני יש אלו המנסים להשמידו כך שנאמץ את התרבות הזרה שלהם, וה' ינקום באויבנו במהרה בימינו.

ואסיים על דרך מליצה: למה אוכלים סופגניות ולביבות בחנוכה?

תשובה: היוונים בתרבותם הדגישו את יופי הגוף ואת החיצוניות ואילו אנו נאכל דווקא מאכלים משמינים!

חנוכה שמח.

הערות והארות יתקבלו בברכה ronanati8@gmail.com

נתי רונה

"והדליקו נרות *בחצרות* קדש"

את מנהג הדלקת נרות חנוכה בבית הכנסת נקיים גם השנה בין מנחה לערבית בכל יום מימי החג. מפאת האיסור להיקהל בבית הכנסת נדליק את הנרות ברחבה העליונה.

חג חנוכה שמח – וצדקת דת

בהמשך לכתבה משבוע שעבר על ביקור הנשיא יצחק בן-צבי בסעד

הסיפור על ביקור הנשיא מעלה בי זיכרונות רחוקים ויפים.

ההודעה על כך עוררה התרגשות רבה שסחפה חברים וילדים והתלוותה אליה הוראה להימנע מהזמנת אורחים מחשש לצפיפות בצריף. חדר האוכל הקטן, שהיה ממוקם בקרבת חדר האוכל הגדול שנבנה מאוחר יותר והיום משמש ככולבו.

השולחן שנועד לאורחים הנכבדים ולעורך הסדר הועמד על גבי במה נמוכה במקום בולט.

בשורת השולחנות ממול נקבעו מקומות ישיבה למובילי השירה שהוכנו ע"י נתן שערך את הסדר כבקי ומנוסה. גם הנשיא בן צבי הוזמן לתרום את חלקו..

את כולנו ליוותה תחושה של התרוממות רוח. למחרת לאחר תפילת החג והסעודה במזג אוויר אביבי, נערך על הדשא הגדול מפגש עם רחל ינאית שהיו לה זכויות משלה בתולדות היישוב.

זכינו לאירוע מכונן ומעורר השראה.

כראלה קוט

לדבורה וחייט הרצל מזל טוב להולדת הנין
נכד לאמיקה וחטי הרצל, בן איצל ואביחי
איחולים לשמחות ולנחת!

הסיפור מאחורי התמונה

התמונה שלפניכם צולמה לפני זמן רב..

מי יידע לזהות את צמד הבחורים שמצחצחים נעליים? מתי צולמה התמונה והיכן?

תשובות ל: alim@saad.org.il

הכר את החפץ, מלווית קצת אחרת..

קבלו את חברנו – בני אורן

מתי והיכן נולדת?

נולדתי בתמוז תשכ"ב, יולי 1962, בבית חולים ליולדות "בתר" בחיפה, שבו גם הוריי הגיחו לעולם..

ספר על זיכרונות ילדות - בילדותי המוקדמת, גרנו בשכונת "הדר הכרמל". כאשר הייתי תינוק, גרו אתי בחדר שני קומונרים של בני עקיבא, משה רובוביץ' וזאב אבס (לימים המפקח על הבנקים ויו"ר בנק איגוד). כך הוריי 'השלימו הכנסה' כנהוג בימים ההם..

גרנו בשכונת הדר הכרמל בילדותי הצעירה. המורה שלי בכיתה א' הייתה דבורה, האחות של טובה דרורי. מאז עברתי לגור בסעד, בכל ביקור שלה כאן, היינו נפגשים ונוכרים בימי כיתה א' הקסומים.

ליד תיאטרון העירוני בחיפה, הייתה ספריית קריאה גדולה עם 2 קומות. מכיתה ג' באתי לקחת ספרים, אהבתי ואוהב עד היום לקרוא הרבה, ומהר. הייתי לוקח שלושה ספרים ובדרך כבר קורא, אנשים שראו אותי אמרו להורים שלי שאני חוצה רחובות תוך כדי קריאה ויום אחד עוד אדרס.. כעבור שנים ספורות סיימתי לקרוא את כל הספרים בקומת הצעירים והורשיתי לעלות לקומת החטיבה והתיכון.

עניין מרכזי בחיי כילד וכנער הייתה מקהלת בית הכנסת הגדול של חיפה. בזמנו היה זה בית הכנסת הגדול ביותר בארץ. במקהלה שרו כ – 20 מבוגרים וכ – 40 ילדים בימי הזוהר שלה. סבא שלי, אלכס, היה מחובר לחזנות והתפלל בבית הכנסת הגדול. הוא שם לב שאני שר נכון והביא אותי למנצח יצחק היילמן, מגדולי המלחינים והמנצחים בתחום החזנות במחצית השנייה של המאה העשרים. כ – 7 שנים שרתי במקהלה. הופענו בטלוויזיה, בהיכל התרבות, בבנייני האומה ובבתי כנסת שונים ברחבי הארץ. הפכתי סולן של המקהלה ושרתי עם כמה מגדולי החזנים כגון אריה בראון, בנימין אונגר, דוד בגלי וקוסוביצקי. במקביל יצאתי להופעות עם המנצח לפי הזמנת קהילות ברחבי הארץ. אימא שלי, לאה, מעולם לא הסכימה שישלמו לי כסף עבור ההופעות וכך קיבלתי כתשורה מגוון ספרי יהדות. אבא שלי, איציק, הצטרף בעקבותיי גם הוא למקהלה (שגם הוא שר בה כילד).

שתי אנקדוטות מיוחדות שהיו לי כסולן:

יום אחד בצהרים דפיקה בדלת, אני כילד בן 12 פותח. שואל בחור: אתה בני אהרונביץ'? ואני עונה: כן. שואל: אתה הסולן של מקהלת בית הכנסת הגדול בחיפה? ואני עונה: כן. הוא מבקש שאעיר את אימא משנת הצהרים שלה ומסביר לה שהוא מוציא תקליט של מקהלת ילדים בשם "פרחי ארץ הקודש" ומבקש שאהיה הסולן בתקליט. התקליט הוקלט באולפני "קולניור" בהרצליה במשך יומיים. הסתבר שהיום השני נופל על מחנה הקיץ של בני-עקיבא. לא ויתרתי על המחנה וכך הוקלטתי מראש (רק בחלק מן השירים..)

במקרה אחר, לרגל חצי יובל למדינת ישראל, הורכבה מקהלה חגיגית של בני עקיבא למופע תנועות הנוער מצדיעות למדינה. נבחרתי להיות הסולן של המקהלה. המנצח היה נתן שחר. הגענו לחזרה בסניף קריית שמואל, המנצח נתן נאום פתיחה, ואני השתעממתי ודיברתי אז הוא הוציא אותי החוצה. כשסיים לדבר, רצה להתחיל בחזרה ושאל: מי כאן הסולן? אמרו לו הילדים: הרגע זרקת אותו החוצה.. אז חזרתי ושרנו את כל שירי בני-עקיבא הידועים – "הכיפה" וכדומה.

כילד אהבתי מאוד גמרא ומתמטיקה, ופחות את המקצועות רבי המלל. אימא שלי נקראה רבות בשל כך לבית הספר.. בסוף כיתה ה' ערכו אצלנו מיונים לתכנית מצטיינים בטכניון ועברתי את כולם. מכיתה ו' התחלתי ללמוד

פעמיים בשבוע בטכניון. הייתי נמוך והרגשתי קטן בין כל הסטודנטים אך נהייתי מכל רגע והשתמשתי באחד המחשבים הראשונים בארץ שהיה בגודל של אולם. כיוון שלא ממש ידעתי אנגלית, הייתי מבקש מהסטודנטים שיתרגמו לי מה כתוב בפלט שיצא מצדו השני של המחשב..

ספר, איך הגעת לסעד ומתי?

זו הזדמנות להזכיר שהגעתי לסעד עוד כילד. תרצה ואני בני דודים שניים (הסבתות אחיות). היו שולחים אותי לקיבוץ בחופש הגדול להתאווררות. זוכר בעיקר את בריכת השחייה הנהדרת ואת בועז וחיימק'ה זהבי קופצים המקפצה הגדולה והגבוהה.

לאחר מלחמת שלום הגליל, בה נלחמתי בציר המערבי, צור, צידון, דמור, בירות, חזרתי הביתה מעט מדוכדך. תרצה, שבדיוק סיימה תיכון, באה לכמה ימים לעודד אותי. היות ורציתי להרשים אותה מאוד, לקחתי מאבא את האוטו ונסענו לבקר את אורנה זהבי שהייתה בש"ש במלכישוע. הטיול היה מקסים והאווירה מעודדת מאוד. בסוף היום ביקשתי מתרצה חברות והיא סירבה בנימוס. למרות זאת.. לאחר שבועיים נפגשנו שוב בגיוליס (בית ספר לשריון דאז) ומכאן הדרך לסעד התקצרה..

מה התחביבים שלך?

אני אוהב מאוד מוזיקה, בנוסף למקהלה למדתי פסנתר 8 שנים עם המורה האגדית שושנה בן יאיר. אהבתי מאוד את הים ובשנים האחרונות חזרתי לאהבתי זו כסקיפר. חובב גם מכוניות ואופנועים, החזקתי אופנוע מספר שנים אך ככל שהשנים חולפות אני מפנים שזה מסוכן מדי עבורי, לכן נפרדו דרכינו. הנכדים הם תחביב מרכזי בשנים האחרונות, אוהב לבשל עבור הילדים והנכדים מה שהם אוהבים ולפנק אותם בכל הזדמנות.

מה המוטו שלך בחיים?

בשנה האחרונה עברתי אירוע מטלטל. בעקבות ניתוח שהסתבך הייתי מונשם ומורדם כחודש, בין חיים למוות. מצב זה גרם לי לשינוי בסדריי העדיפויות בחיים. לא לקבל את הדברים כמובנים מאליהם. להיות הרבה יותר מודע לכך שהמציאות עלולה להשתנות כהרף עין וכתוצאה מכך להכיר תודה על מה שיש.

מה אתה מאחל לסעד?

בהמשך לאירוע שעברתי למדנו, משפחתי ואני, להבין באיזו קהילה עוצמתית ומיוחדת אנו חיים. מאחל לסעד, למרות חילוקי הדעות והגוונים השונים, שנשכיל לשמר את המיוחדות והקהילתיות העוטפת.

ראיון: יורם קימלמן

לחמי ואוסיק פיש, לכראלה ופלוימיק קוס ולכל המשפחה
מלא טוב להולדת הנכדה-נינה, בת לאיל ואביהו
איחולים למאחות ולנחת

להדסה וחנן אלון ולכל המשפחה מלא טוב להולדת הנין
בן למרצ'לית וידידיה חפץ, נכד לתמי וירמיהו בן שלום
איחולים למאחות ולנחת!

